

ارتقای هویت سیمای معماری شهری با رویکرد معماری زمینه‌گرا

(نمونه موردی: خیابان امام خمینی (ره) شهر یزد، محدوده چهارراه شهدا تا میدان شهید بهشتی)

حامد روحانی علی آباد^۱، حمیدرضا بیگ‌زاده شهرکی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته معماری، دانشگاه علم و هنر یزد

H.Rohani1987@Yahoo.com

۲- مدرس دانشگاه فنی و حرفه‌ای، دکترای مرمت و احیای بناها و بافت‌های تاریخی

Architect.Hamid.Beig@Gmail.com

خلاصه

مبحث هویت، به معنای احساس تعلق و این‌همانی با محیط در نظر گرفته می‌شود. در معماری معنایی، جایگاه ویژه‌ای برای خاطر جمعی که ریشه در فرهنگ و هویت هر جامعه دارد، در نظر گرفته می‌شود؛ از آنجا که وجود فضاهایی برای دیدار و اجتماع مردم، همبستگی اجتماعی، حفظ فرهنگ و انتقال آن به نسل‌های آینده جزء لاینفک هر فضای با هویت می‌باشد، ضرورت پرداختن به آنها در نظریه پردازی‌ها و طراحی‌ها امری اجتناب‌ناپذیر است. بطور معمول امروزه در کشور ما اکثر بناهای جدید بدون ارتباط و ناهماهنگ با بوم خود ایجاد شده‌اند. لذا به نظر می‌رسد که نباید به سادگی پذیرای یک معماری وارداتی با سبک غربی بود و باید کوشید تا فرهنگ بومی را در روند مدرنیزاسیون که ناگزیر می‌نماید وارد کرد که یکی از راه حل‌ها، اتخاذ رویکرد طراحی زمینه‌گرا و همچنین بالا بردن سطح فرهنگی افکار عمومی جامعه است تا بتوان ارزش‌ها و فرهنگ غنی و اصیل ایرانی را به ایشان یادآوری کرد. این تحقیق در جهت پاسخگویی به این سؤال که «چگونه میتوان با اتخاذ رویکرد معماری زمینه‌گرا، گامی در جهت حفظ هویت سیمای معماری خیابانی برداشت؟» به انجام رسیده و به عنوان نمونه موردی به خیابان امام خمینی (ره) یزد پرداخته است. روش پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و به لحاظ روش توصیفی-تحلیلی می‌باشد. مطالعات موردی، با برداشت‌های میدانی مبتنی بر روش مشاهده‌ی توأم با تبادل نظر انجام گرفته است. این پژوهش در نهایت به ارائه رهنمودهایی ملهم از رویکرد زمینه‌گرایی برای حفظ و تقویت سیمای معماری خیابانی منجر می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: زمینه‌گرایی، هویت، سیما، معماری شهری، خیابان امام خمینی یزد

۱. مقدمه

مبحث هویت، همواره موضوعی قابل تامل در حوزه طراحی معماری بوده است. در مواردی به نظر می‌رسد که انسان امروزی در ارتباط با فضاهای شهری (همگانی)، حس تعلق خاطر خویش را از دست داده است؛ این مساله به کیفیت فضاهای معماری و شهری در دوران معاصر و عدم وجود معنا در کالبد شهر برمی‌گردد. در جریان مدرنیته به ویژه مطابق آنچه در دهه‌های اخیر در کشور ما متداول است، اکثر بناهای جدید بدون تبعیت از زمینه شکل گرفته‌اند.